

NUM. 1078

BARCELONA 8 DE SETEMBRE DE 1899

ANY 21

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA.

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre, Espanya, 3 pessetas
Cuba - Puerto Rico, y Extranjer, 5

LOS HÉROES DE BALER

(Inst. RUS, colaborador artístich de LA ESQUELLA.)

Destacament de tropas espanyolas que resistí durant 340 días los atachs de las forsas filipinas.

LAS FORMIGAS

Potser ja ho haurán llegit:

«En la iglesia de las Madres Escolapias está celebrándose una novena á la Virgen de la Caridad del Cobre.»

Al passar el ulls per aquesta gazetilla, que ha rotat per las columnas de bastants diaris, es probable que la majoria dels lectors s' haurán dit:

—Una novena!... Bueno: que s' ni diverteixin.

Y haurán seguit plana avall, sense recordarse mes de la noticia.

Pero com al mon encare quedan personas observadoras y curiosas, també es possible que al llegir-la hi hagi hagut algú que s' haja preguntat:

—¿La Verge del Cobre? ¿Qué vol dir aixó? ¿De abónt ha sortit ara aquesta nova verge? Teniam la Verge de la Llet, la de la Cinta, la de la Empenta... pero de la *del Coure* no n' havia sentit parlar en ma vida. ¿Es que 'la metalls comensan á ficarse en la religió, ó es que la religió 's va metalisant sense gastarhi compliments?

Vaig á férlose'n dos quartos.

La Verge de la Caritat *del Cobre* 's venera en l' isla de Cuba. No molt lluny de Santiago, en un poble que 'ls atzars de la guerra han fet célebre en los últims temps, se troba aquesta famosa imatge, tan popular allí, com aquí la de Montserrat ó á Fransa la de Lourdes.

A la Verge *del Cobre* hi va unida una llegenda, si no tan antiga com la de Montserrat, quan menos tan interessant y entretinguda.

La gent de Cuba no coneix ni vol coneixre altra Verge que la de la Caridad *del Cobre*. Los demás sants y santas son per ells molt bonas y dignísimas personas, pero no hi tenen gran te ni 'ls molestan gayre ab oracions ni súplicas.

En cambi per la Verge *del Cobre* no s' escatima ni 's plany res. Blancs y negres senten per ella igual afecte y la prenen unánimement per advocada en las sevas tribulacions y apuros.

Es una lletania de prechs qu' encanta.

—¡Virgen del Cobre, haz que la morena Cachita me mire con buenos ojos!

—¡Virgen del Cobre, si me hicieras sacar la lotería!...

—¡Virgen del Cobre, que mi amo se muera pronto!...

Si la Verge fa ó no fa lo que 'ls seus devots li demanan, es cosa que no 'ns entretindrem á averiguar; lo cert es que l' entusiasme que per ella senten els cubans no mengua en lo mes mínim y que las festas del Cobre son de lo mes suntuós y concorregut que s' usa per aquelles terras.

Com aquí van á Montserrat ó á la Salut, allá van al Cobre en collas y romerías; l' altar de la Verge está sempre ben provehit de ciris y presentallas, y no es flux l' ingrés qu' en concepte de limosnas te continuament la rectoría del santuari...

—Pero bé—diu un lector interrompentme:—¿qué té que veure tot aixó ab la novena organizada per las Mares Escolapias?—

¿Qué te que veure?... Tant com l' ánima y 'l cos, com la soca y las brancas, com els ceps y 'l vi.

D' un quant temps á aquesta part, las venerables Escolapias, que viuen al Ensanxe, van adonarse de que per aquell cantó de ciutat hi havia molts vehins nous, que feyan cara de venir de fora y—lo que sens dupte es molt més interessant—de tenir quartos.

—¿Qui son aquesta gent?—van preguntar als amichs del barri.

—Cubans—els van respondre:—fugitius que la guerra ha obligat á emigrar y han vingut aquí á gastarse els pesos. Per aquesta part d' Ensanxe n' hi ha á centenars.—

—¡Centenars de cubans que 's presentan carregats de plata!... No van necessitar més las bonas monjas!...

—Es precis aprofitar rápidamente l' ocasió—varen dirse:—aquesta gent, á la seva manera, es molt devota, y si sabém halagarla y ensabonarli 'l camí, la cullita pot ser enormement productiva.—

Las simpáticas *madres* van posarse á cavilar.

¿Qué farían? ¿Qué dirían? ¿A quins medis havían de acudir pera lograr los seus propósitos?

Los bons pescadors ho saben prou. Cada classe de peix necessita 'l seu esqué especial. Si á un sabater, per exemple, li parlan de Sant Nassari, arronsarà tranquilament las espatllas y continuará 'l seu camí ab la major indiferencia. Pero párlinli de Sant Crispín y 'l veurán immediatament comoure's y entussiasmarse. ¡Cóm no, si Sant Crispín es lo seu patró, lo seu guía, l' advocat de las sevas tribulacions!

Partint d' aquest principi, las desinteressadas Escolapias procuraren averiguar quina es la corda sensible dels beatos cubans.

Diu que primer havían pensat establir una capella titulada *La Palmera*; pero 's recordaren de que á la plassa de Junqueras hi havia hagut anys entrás una sala de ball d' aquest mateix nom, y temeren fundadament que l' alusió resultés poch ortodoxa.

Després van atinar en que potser seria millor aixecar una imatge á la Verge del *Ingenio*; pero advertidas de que á Barcelona hi ha un *Ingenio* qu' es una fábrica de joguinas, compregueren el perill que la confusió podria ocasionalshi.

Per fi una persona intel·ligent va parlarlos de la Verge de la Caritat *del Cobre*.

—¿Quina Verge es aquesta?—preguntaren las *madres*.

—La patrona dels cubans, la *perla* de la gran Antilla.

—¡Alabat siga Deu!... Aixó es lo qu' estavam buscant. ¡Ja tenim l' esquél!... ¡A preparar immediatament la pesquera!...

Prengueren las sevas midas, feren mans y mànigas perque algunas personas piadosas paguessin els gastos preliminaris, y prompte en l' iglesia de las mares Escolapias s' aixecá un altar dedicat á la Verge *del Cobre*, «tan venerada á l' isla de Cuba»... y fins avuy desconeguda dels bons barcelonins.

La devota gent de *s pesos*, gracias á las veus que las monjas van fer corre, s' enterá aviat de la grata noticia; los cubans del Ensanxe, encantats de tenir tan aprop l' imatge dels seus amors, se posaren en moviment, la vinya comensá á donar abundant fruyt...

Y aquí tenen breu y senzillament explicat l' intríngulis de la Verge *del Cobre* y 'l per qué del brillant é inesperat novenari organitzat per las laboriosas *madres* Escolapias.

Las formigas treballant, ¡traballant sempre!

A. MARCH.

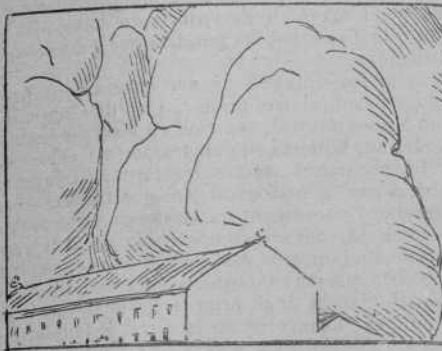
Á UNA PÁJARA

QUE 'S DIU VERÓNICA, Y BUSCA UN MANO QUE
TINGUI CÉNTIMS

SONET

Tú dius que per marit vols un polítich
que sigui diputat, ó diplomátich;

¡Á MONTSERRAT!

si te diners també un autor dramàtic
ó bé algún catedràtic analítich.
Mes ¡ay! per més que 'm tatzis d' impolítich
y diguis que 't crítico sistemàtic
crech jo que 'l càlcul teu es problemàtic
y mes en aquest temps que som tan crítich.
¡Qué 'n vas d' equivocada en lo teu físich
si 't pensas trobá un home prou elástich
que vulgui al sen costat, ton posat místich
que sembla igual que 'l d' un pollastre tísch
¡Qué més voldrias tú que fos ton cástich
trobarne per marit un pagés rústich!

LLUÍS G. SALVADOR.

ESTIUHEJANT

PEL CAP DE CREUS

L' edifici faro del Cap de Creus, per lo net y polit, desdiu de la deixadés qu' estém acostumats á veure en las oficinas y dependencias del Estat. Prompte fará cinquanta anys que varen edificarlo, y está avuy nou de trinca com al primer día, ab tot y rebre de primera ma las emanacions salabrosas de l' aygua de la mar. La salabró que rosega las rocas relisca com si plorés pels murs exteriors del faro, pintats al oli, ab los mateixos colors que solen emplearse en los cascos dels barcos ben acondicionats.

Veritat es que 'ls torrers, aislats en aquella soletat rocosa, casi no tenen res mes que fer: de día netejar y pulir, y desde que cau la fosca de la nit, encendre la gran llanterna y vigilar que no s' apagui.

Son bona gent amable y senzilla. Quan per la Cala Fredosa veuen venir un llabut d' excursionistas, se posan contents, per ser la seva visita un aconteixement extraordinari que vé á alterar de moment la monotonía de la seva existencia ab las agradables expansions de la vida de relació, de la que en certas temporadas del any y per espay de setmanas y mesos enters se veuen privats.

Y 's desviuen per complaure'us, facilitantvos tot lo necessari pera cuynar y menjar ab comoditat, y no vos escatiman l' aygua de la cisterna fresca qu' en aquella altura árida y pelada es un verdader regalo.

Després vos presentan l' àlbum ahont podéu anotar las vostras impresions. En ell, com succeheix sempre en aquesta classe de llibres, hi ha de tot: algunas cosas discretas y molts bestiesas. Entre aquestas, cap de escrita de tan bona fé y ab las quatre potas, com la que diu una cosa per l' istil:

«Hemos visitado el Faro de Cap de Creus, y es-

—Vaig á demanar á la Verge que 'm dongui més acert del que hi tingut fins ara.

tamos muy agradecidos á los torreros, porque nós lo han enseñado todo.»

—¿Y es cert que 'ls ho vareu ensenyar tot... tot enterament?—pregunto al torrer major.

—Poch á poch... poch á poch— me respon ab marcat accent mallorquí y fent una maliciosa rialleta.

Desde l' altura del Faro l' espectacle que 's divisa es sorprendent. La montanya sobre la qual s' aixeca 'l petit edifici es un endiablament agombolament de rocas de totes menas, formas, colors y tamaños. Desgarraduras, precipicis, timbas, puntas agudas y cayres tallants com ganivets, macissos ardonits com mamellas... de tot hi ha. Rocas de full y rocas de gra, fluixas aquellas, las últimas duras com lo pedernal, alternan apareixent per tot confosas y barrejadas. Algunas, al rebre de plé la llum del sol, destellan lluhentors de plata: es qu' están totas ellas cubiertas de placas de mica, grossas com escatas de peix gros. Altras retenen fragments de turmalina, pedra negra y lluhenta com l' assabaig

y susceptible de puliment. N' hi ha que simulan petites baumas sota pabellons de pedra calada y brodada per l' acció de l' aygua y de la sal. N' hi ha, en fi, que qualsevol las pendria per grans esponjas petrificadas.

May m' ha dolgut tant ser enterament profá en geología, com al trobar-me al Cap de Creus, davant de un Museo natural, tan rich en vistosos exemplars. Si conegués aquesta ciencia tractaria d' esbrinar com tot alló ha pogut anarse formant y barrejant, fins arribar á son actual estat, en que tants secrets ha de revelar forsosament á qui sápigá interpretarlos. Reconech la meva incompetencia científica, y renunciand de bon ó de mal grat als goigs espirituals que podria proporcionar-me aqueix estudi, 'm limito y casi ab aixó 'n tinch prou, á gosar de un espectacle, no per incomprés en la seva essencia, menos hermós y sugestiu en la seva forma plástica.

No he pogut veure 'l Cap de Creus en la estació de la tardor ó del hivern, batut quan no per la seca

FORA D' ESPANYA

Escola rural de natació.

tramontana per l'humit llevant; pero me l'imagino entre l'aspre bramul de la mar agitada y tot ell envolt en un espatech d'esquitxos rabiosos. En tal ocasió deu semblar un tità farreny, com aquells héroes mitològichs que 'ns pinta en Verdaguer en la seva *Atlántida*, batentse surrut y mullat de dalt á baix, pero sense conuoures gota, ab la furia dels elements.

En l'estació d'estiu, en cambi, permaneceix sech, assolleiat, reverberant per tots cantons la llum del astre del dia que reb á batarells. Las rocas exhalan rafogor de forn, y ab tot, entre 'ls reulleus s'hi crien matas d'herba que verdejan, com si la naturalesa s'hagués complascut en donarlos per pitjer aquells recremats recons. Diguis, per quin providencial etzar, un dia l'eminent botánich Doctor Trémols va recullir allí una cuscunilla tangeritana, que no 's troba en lloch mes de la Península. Quina ratxada de vent no fora la que desde las costas de Africa portaria al Cap de Creus, en volta en sos plechs, la ténue lleuor de aquella planta humill...

Y l'vent bufa sempre sobre aquella punta: un vent fresch que mitiga l'ardencia del sol, y permet—si val l'antífessis—saborejar una especie de calor *frappée*: la barreja deleytosa del sol y del vent fresch: la combinació harmoniosa de dos elements antitétichs, dels quals mentres l'un estorralla la pell, l'altre esponja 'ls pulmons dintre del pit.

Aixís, poden sortir sense rezel, ni por de suar en tant venteji poch ó molt, fins en plé mitjdia, á contemplar, desde l'ampla esplanada del Faro, lo superb panorama que 's desplega davant dels ulls. A l'espatlla una ondejant capsalera d'altas montanyas que per un coll vos ensenyan, mitj disfumats al lluny, los puigs de Recassens; enfront, en espayós mitj-cercle, l'amplitud inmensa de un mar blau, assatinat, rissat, espurnejant de clapas d'escuma, en etern bellugneig joyós. Per tot veureu las onadas jugant á saltá y parar ab los farallons y 'ls escullas.

Lo Cap de Creus forma la punta meridional del gran golf de Lyó, tan temut dels navegants per son gémit rapatani. Tan aviat tranquil com exasperat es sempre perillós, sobre tot pels que navegan á la vela. Los patrons valencians, tan bon punt doblan el Cap de Creus, si veuhen al golf amantit, diuhen:

—Ché: no fassas remó, que 'l lleó dorm.

¡Pobre gent!... Pobres sobre tot els importadors de taronja y de magrana á Fransa. Tot sovint se jogan la vida per aqueixos mars: la fortuna casi sempre.

Embarcan los richs fruyts de aquellas hortas regaladas confiant als capritxos del vent la rapidés del viatge, sense la qual perden tot lo cargament, exposat á pu-

dirse'ls. Se pot dir que se 'l jogan contra lo que 'ls costaria 'l transportarlo en ferro-carril. Si 'l viatge 'ls surt bé, doblan lo capital: si malament, ho perden tot.

Desde que 's donan á la mar, no fan mes que vigilar y remenar la fruyta. La que 's pica va á l'aygua, evitant aixís que las restants se pudreixin ab lo contacte. Aixís van deixant com una estela de lo que constituheix tota la seva pobresa. Y quan arriban al Cap de Creus y veuhen que no poden passar, á causa del temporal, no 'ls queda altre remey que retrocedir y llensarho tot.

—Jo he vist—me deya l'altre dia un pescador cadaquessench—un bon tros de mar tot groch, á causa de la taronja que van haver de tirarhi uns barcos valencians.

L' ESTIUHEIG DEL PAGÉS

Ell sempre cuydant lo seu hort!...

LO COMANDANT DELS INÚTILS

—En Vilaseca es á fora.
—¿Qué hi fa allí?
—Tenim entés

que reposa del cansanci
que li dona 'l no fer rés.

Despedimnos ja del Cap de Creus.

Mes no ho fassa ningú—'ls ho recomano—sense barquejar á través dels pintorescos esculls que á son peu s' agrupan; sense donar la volta á l' illa de Massadoro, que sembla un gran balena dormida á flor d' aygua; sense visitar sobre tot la cova del Infern.

Allá al peu mateix del Cap, té la seva entrada tan ampla y alta que 'ls llahuts poden ficars'hi sense tocar lo sostre ab el pal. Mes que una gruta es un túnel natural que té per alfombra l' aygua del mar d' esmeraldins reflectes y espessas tofas d' alga, niu de milions de peixets que belluguejan, y que te per parets y sostre un agombolament de rocas imponents, miraculosament estrabadas las unas ab las otras. Los reflectes de l' aygua bellugadissa

jugan com una blonda de llum fent la rateta sobre la obscuritat interior de aquellas penyas.

Y de aquesta maravella de la naturalesa ne diuen l' Infern. Qualsevol pecat se pot cometre pera serhi condemnat.

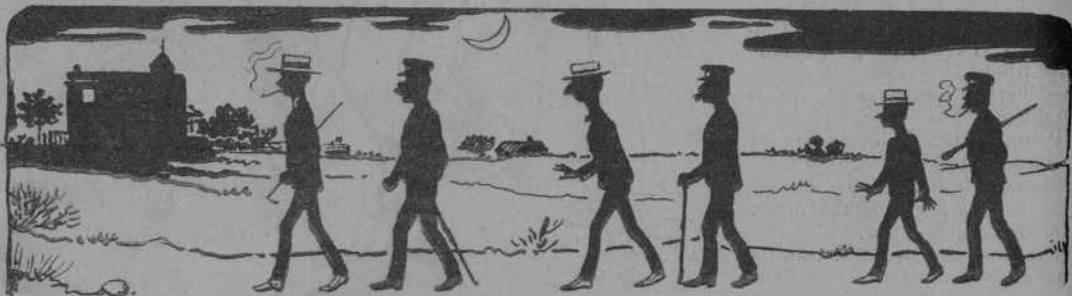
P. DEL O.

LA SENMANA DEL OBRER

(Al obrer Ramón Rodergas y Malet)

Ja las cinch están al caure;
lo corn ja crida al treball;
au, Ramón, á la taleya

LOS SERVEYS DELS XANXAS

Per ara no 's dedican á altra cosa que á acompanyar als senyorets que dormen á la torre y volen retirar tart.

qu' ara acaban d' engegar.
Los telers ja van en doyna;
lo motor ja está bramant;
es dilluns, fora galvana
y á esperar lo sant dimars.

Es lo pa de la familia
lo que 's tracta de guanyar:
aquell pa que Deu nos mana
que 'l guanyém sols treballant.
L' obrer sua sanch y aygua
y poch més menja que pa;
mes, aném pel del dimecres
que 'l dimars ja l' hem passat.

Au, Ramón, á la taleya,
tórñahi sempre resignat
y Deu vulla que no pari
lo motor de bramar may,
ni 'ls telers d' anar en doyna
si segur vols teni 'l pa.
Ja tenim lo del dimecres
y al dijous ja som de cap.

Sols l' unió de tots pot ferne
que 'l pa sia menys amarch:
units tindrem una forsa
de mils y mils de caballs,
y forsa tant prepotenta
¿quí la contrarrestará?
Unió y vinga 'l sant divendres
qu' es vigília de cobiar.

En tant lo Progrés no empenyi
al poble obrer sempre avant,
y ab coratje no defensi
los drets que li van mermant:
en tant que del tot no 'l deixi
l' Instrucció dignificat,
lo pa que 's durá á la boca
iqué amargant lo trobará!

Ja hem arribat al diumenge
dia á posta pel descans:
descansém, donchs, descansémne
dels sis qu' havém treballat!
Descansém, mes pensant sempre
en un venturós demá
en que brilli sense núvols
lo sol de la llibertat.

EMILI COCA Y COLLADO.

AL CAFÉ SUÍS

(D'après nature.)

Los reys de la situació
ja no 's cuydan d' amagarse;
los reys de la situació
ja van perdent l' aprensió.

sa anirá bé y que al públich que acudeixi á aquest teatro
no li doldrán los dos ralets de la entrada.

TIVOLI.—CIRCO EQUESTRE

¡Quin goig feya 'l dissapte passat lo popular teatro del
carrer de Caspe, convertit per l' empresa Alegria en agra-
dable Circo hípic!

Els concurrents se miravan los uns als altres, y ab sos
ulls estranyats semblavan preguntarse:

—¿Tanta gent hi hem quedat encare á Barcelona?

Tanta gent, si senyors. Y tots los qu' ens hem quedat y
hem anat el Tivoli, tenim dret á compadir als que per ha-
ver comés la torpesa d' anársen á fora se veuhen privats
de disfrutar de las deliciosas veílladas que la companyia
d' aquest local ens está proporcionant.

Feya anys que l' Alegria no havia portat un conjunt ar-
tístich tan complet, tant interessant y tant escullit.

Y no solzament l' ha portat, sino qu' en lloch de sumi-
nistrarlo al públich en petites dosis com generalment sol
ferse, li aboca tot de cop.

—Té—sembla que digui al espectador:—obras son amo-
ras. No vull que 't filhis de llistas y programas. Contempla
'l personal que 't presento, y si has llegit lo meu cartell,
ves si realment las mevas lletras son ó no son lletras á la
vista.

En efecte: la companyia es de *rechupeto* y la recordar
las brillants temporadas del Circo de la plassa de Cata-
lunya.

Poch á poch anirém parlant de tots los artistas, perque
la feyna es llarga y no es possible ferla en un moment: pe-
ro com á introducció creyém que 'l lector ens agrahirá que
li donguém á coneixe las figuras principals.

Aquestas son:

El trio *Wladimir*, un conjunt de músichs excèntrichs
tan graciosos com elegants.

Lo contorsionista *Forelli*, que reuneix á l' agilitat de la
serp la pose d' un verdader artista.

Els *Gariggios*, terceto de gimnastas que jugan ab el tra-
peci ab tanta frescura com els guberns ab las lleys.

Lo gos *pelotari*, un animalet presentat pel clown *Pinta*,
capás de fer quedar blaus á tots els *Chiquitos* de las Vas-
congadas.

Y davant y sobre de tot, la soberbia *miss Athleta*, una
Hércules femella, que ab una *eloqüencia* abrumadora vé á

No moguda per las brisas de la tardor—perque per ara
ni de la tardor ni de las brisas se 'n té jay! la menor noti-
cia,—sino per la imperiosa necessitat de proporcionar es-
barjo y honest entreteniment als vehins de Barcelona, la
temporada teatral comensa á animarse.

Y con tan plausible motivo, el pobre revister d' especta-
cles, que fins avuy no sabia qué dir per cumplir ab lo seu
deber y qu' entre la calor y 'ls apuros que passava cada
vegada que agafava la ploma, havia suat de valent, obra
ls ulls á la esperança y 's veuja ab cor d' embastar una
revista,

potser fluixa y desgarbada,
potser pobre... pero honrada.

NOVEDATS

Avuy obra las portas, y no per donarhi funcions de *sába-
dos y domingos* com durant gran part del istiu ha vingut
fent, sino per presentar una companyia d' ópera italiana,
que de bonas á primeras se compromet ja á donar quaranta
representacions.

Los noms que figuran en la llista del personal son bast-
tant coneguts y acreditats, y tenint en compte que 'l *gene-
ral en jefe* es el mestre Peres Cabrero, no cal dir que la co-

demostrar al públich que aixó de que las donas son el *sexo débil* es una solemne mentida.

La temporada del *Circo* ha comensat magníficament. Lo que convé es que duri.

GRAN-VIA

De la opereta al vers; del género bufo italiá al drama espanyol.

La companyia es excelent. Dirigida pel Sr. Labastida y contant com á primera actriu ab l'aplaudida artista donya Concepció Ferrer, explota ab éxit lo repertori modern, havent fins ara representat *María del Carmen*, *El Señor Feudal*, *La Dama de las Camelias* y altres obras conegudas.

JARDI ESPANYOL

Continúa—y ho celebrém de veras—ab la zarsuela de bona casta, cada dia més ben acullida pél públich que favoreix aquest local.

¡Amunt!... Aquest es el camp.

Veyám si entre tots logrem doná al flamenquisme un mico y poch á poch desterrém lo funest género chico.

N. N. N.

¡AIXO!

LEMA: ¿No 'ls hi sembla?

(Accésit en lo certámen de la societat LA PALMA de Reus.)

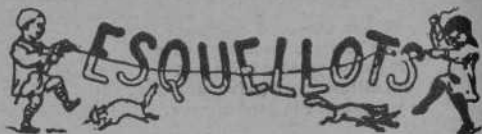
Per sapiguer lo que feyan al Paradis Adam y Eva ans de menjar-se la poma que 'ls signé tan indigesta, hi seguit tota l'Europa, part de l'Àfrica y América, buscant per tots los arxius y per moltes bibliotecas, alguns datos que 'm servissin per explanar mas idees. Hi consultat académichs y personas d' experiéncia perque 'm treguessin de duptes; pero m' han tret las... pessetas, y 'ls duptes se m' han quedat com avans, dintre la clepsa.

¿Pero... ab que s' entretenian Adam y sa Dulcinea?

Si fos després de menjar-se de l' arbre la fruita aquella, fora la resposta fácil... puig tothom ja se la pensa Mes, ¡ay! avants de menjar-se la poma, sabé 'l que feyan Adam y la seva esposa... francament, no ho puch comprendre. Suposo... (sols ho suposo) que al Paradis, las escenas totas foran per l' istil:
Adam:—«tinch picó á l' esquena... Avuy, plourá... ó farà sol...»
Eva:—«¿T' agradan las bledas?»
Adam:—«¡Que 'n som de felissos, aquí to's sols... ab las bestias!»

Y parlant, y fent el simple, sense pensar may en guerras, ni en pagar contribucions, ni en comprar vestits ni cédulas, pasarian molt bé 'l temps menjant, dormint y fent gresca. Mes... ¡oh, santa inspiració! Ja puch cridar fort: ¡Eureka! Ja se en que s' entretenian al Paradis, Adam y Eva! Y que la cosa... es ben clara... ¿Volen sapigüé 'l que feyan? Donchs feyan... lo que volian... ¡Al menos aixís me ho sembla!

LUIS G. SALVADOR.

Segons diu un periódich que pot estarne enterat ha sigut remés al Govern civil, informat degudament lo recurs de alsada interposat contra l' acort del Ajuntament barceloní reconeguent el deute municipal de aquells célebres Ajuntaments de las atoras, quels immoralitats administrativas foren causa de sa disolució.

Aquí es ahont volém veure al Sr. Sanz Escartín. Aquí sobre tot podrém jutjar si es cert lo que deya en la seva alocució de entrada, al suscriure's *amigo y hermano* dels barcelonins.

Perque si s' entera del tal recurs ab alguna detenció prompte ha de veure quan fácil ha de serli fer obra de amich y de germá en pró dels vehins de Barcelona.

En efecte: se tracta de un gep de 25 milions de pessetas, suma á que ascendeixen los citats deutes, dels quals la major cantitat correspon al extingit Ajuntament de Sant Martí de Provencals. Un Sant Martí diferent del que 's venera en los altars, perque mentres aquest repartia la seva capa als pobres, l' altre repartia lámimas y mes lámimas entre 'ls noys de l' auca, que remenavan las cireras de aquell poble.

Cert que de moment las tals lámimas eran papers mullats que apenas valian res: cert que si devengavan interessos, els interessos no 's pagavan, ni las amortisacions tampoch. Pero ja feya temps que 's veyá venir l' agregació, y ab ella la seguretad de que al últim la Pubilla ho pagaria tot, perque en materia de afuixar la mosca, la tal Pubilla no mira prim.

Y ja es sabut, que untant, el carro marxa y las rodas nogrinyolan.

Peró si l' *hermano* Sanz Escartín no té pa al ull, ha de descubrir molt fácilmente los regalims de aquests untets.

Lo recurs de alsada li podrá servir de gufa de una manera segura, per agafar á molta gent pel clatell y fels'hi vomitar lo que s' han dragat y que, legalment, no pot palhirse.

Arcaldes y regidors martinenchs que prenentse com á cosa de broma l' emissió de lámimas, s' abstentan de cumplir totas las formalitats legals: funcionaris y empleats de aquell municipi que, sens dupte, per aliviarlos els ajudavan á portar la carga: després alguns colegas de aquests últims que á Barcelona han fet dos quartos de lo mateix pera fer passar la cosa.

Y fins un alcalde, avuy ex, que tot fent el *pagés*, apareix obrant de una manera com advocat assessor dels acreedors martinenchs, y de una manera molt distinta com á primera autoritat municipal de Barcelona... autor de aqueixa *des-agregació* metálica, de aqueix gep de 25 milions de pessetas.

Y per fi hasta un periódich, que ab *diluviáns* furors avants atacava 'l gatuperi y avuy calla com un mort, presumintse que li han ficat un manyoch de títuls á la boca, pera privarlo del us de la paraula.

Ja veu l' *hermano* Sanz Escartín si 'n té de tela tallada per mica que 's decideixi á esbrinar la cosa,

PER LA ESCLETXA (Dibuix de O. JUNYENT.)

Qui no pot segar, espigola.

Tancat y penjat de la mà esquerra:—*Estich compromesa.*

Tancat y penjat de la mà dreta:—*Busco galán.*

Ventantse precipitadament:—*T' estimo molt.*

seguint, una per una, las indicacions contingudas en lo recurs de alsada, que avuy li ha sigut passat perquè decideixi.

Mirise'l bé y obri en conciencia, caygui qui caygui, y estiga segur que aixís guanyará mes gloria y treballará ab mes profit per Barcelona, que fent tancar cafés y restaurants á las dugas de la matinalada, y que tirant als seus esbirros, garrot en ma, sobre 'ls pacífichs transeunts.

En aquests assumptos de alta moralitat, es en los que desitjém que 'ns dongui la mida de las sevas energías!

Crech que l' amich Bassegoda te rahó, en los reparos que oposa á que l' Ajuntament s' encarregui de derribar y reconstruir pel seu compte lo *Teatro Lirich*, que li ha sigut ofert per D. Emilio Arnús.

Aprofitar materials vells pera fer un' obra, es un pretext molt socorregut pera invertir en aqueixa mes diners que si 's fes nova de trinca.

L' amich Bassegoda, á sa qualitat de periodista, reuneix la d' arquitecte en funcions activas, y sab molt bé de quin peu coixejan els seus colegas de la Casa Gran.

Aixís, donchs, molt de agrahir es l' oferta del Sr. Arnús, y aixís l' Ajuntament deuria testimoniarli; pero dihentli al mateix temps.

—Dispensi, D. Emilio; pero he mirat lo dentat dels meus facultatius, y no 'm convé aquest caball... ni regalat.

Una gacetilla que publica un periódich local, comensa aixís:

«Dos sugetos que bebieron *más de lo debido*, entraron en un Casino de las Cortes, promoviendo un gran escándalo.»

Mas de lo debido... Aixó vol dir que van quedar á deure alguna cosa á la taberna; pero que van beure mes pagant que divent.

Ja ho deya un viga:

—Jo quan beeh no pago may, y aixís ningú pot dirme que bebo *más de lo debido*.

L' *hermano* Sanz Escartín se 'ns ha aficionat á las festas majors. Y la proba n' es qu' en pochos días ha assistit á dugas: la de Vilafranca y la de Manresa.

Prenguin nota 'ls pobles de aquestas aficions de nostra primera autoritat civil, y no s' olvidin de convidarla. La seva presencia en ellas formarà sempre un bon número del programa.

Pero si l' invitan ha de ser ab una condició: la de que, á lo menos durant els días de festa, no 'ls ha de fer retirar massa dejorn.

Ha mort á Montmeló, ahont cada any acostumava anar á passar la temporada d' estiu lo nostre estimat amich Aristides Mestres, germá gran del popular poeta y artista Apeles Mestres.

També l' Aristides manejava la ploma y 'l llapis, fentse acreedor á la estimació de tots quants el coneixian per las bellas prendas de carácter que l' adornavan.

A sa desconsolada familia, á sa viuda, á sos fills, á sa mare y á son germá, envihém lo tribut de la sincera participació en la fonda pena que 'ls afigeix.

Es graciós.

Se tracta de unas monjas que ab l' afany de descubrir un ram especial en qu' exercir sa *piadosa* activitat, han resolt dedicarse á l' assistencia de parts.

Aqueixas monjas *lleadoras* viuhén á Gracia.

Ab ellas pot ben dirse que ha vingut á completarse la variadíssima fauna *monjina* de qu' es tau rich, en l' actualitat, lo Plá de Barcelona.

¿Hi ha algú que cregui possible salvar en 30 horas no més la respectable distancia que separa Nova York de París?

Donchs un americá promet convencer fins als

DEL VANO

Deixarlo caure:—Conta ab la meva fidelitat.

Posársel prop del cor:—Pateixo per tú.

Cubrirse part de la cara:—Segueixme.

Contar las branillas:—Hem d' enrahonar.

Jugar ab la borla:—Ja 'n tinch un altre.

No portarne ó durlo á la butxaca:—No estich per relacions.

mes incréduls realisant tant estupendo viatge ab motiu de la próxima Exposició de 1900. Ey, entenémnos: se proposa realisar-lo, sempre que trobi qui l'ajudi.

Ja comprendrà tothom que 'l medi no pot ser altre que un globo dirigible, y que sas condicions de absoluta seguretat, reuneixi las de una rapidés inverosímil. No hi ha sino que pera la construcció de un globo de aquesta classe l'inventor exigeix que se li faciliti la módica suma de 500 milións de franchs.

Una bicoca.

¡Magnífica ocasió—si es cert el descobriment de aquesta classe de globos—per agafar els diners y

anarse'n de viatge, dihent als accionistas:—Qui vulgui res, que 'm segueixi!

L'arcalde de un petit municipi de Fransa, ha resolt que 'ls casaments s'efectuhin tots en bloc y en un sol dia de l'any. Aquest dia y 'ls dos sagüents serán de festa: hi haurá festeigs públichs, ball y tot lo demás. En un sol banquet se reuniran totas las parellas de nuvis y 'ls seus invitats, y com en lo poble casi tothom es poch ó molt parent, á cada una de las bodas no li tocará més que un décim ó un vigéssim de convidat, lo qual no deixa de ser molt econémica.

Ara no mes falta saber una cosa: y es si de la ma-

LA TÍMIDA

—¿No hi ha ningú que 's determini á venir á ferme companyia?

teixa manera que 's farán en un sol dia 'ls casaments, se farán també 'ls bateigs en un sol dia.

Deya un comerciant tronat á un seu colega en comers y en tronament:

—Quan no tens ni un céntim y 't presentan una lletra á la vista, ¿qué fas?

—¿Qué vols que fassa! Tanco 'ls ulls!

A L' INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Es-mi-co-la-ri-a.*
- 2.ª Id. —*Pa-lla-re-sos.*
- 3.ª MUDANSA.—*Coca—Boca.*
- 4.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Las joyas de la Roser.*
- 5.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Beluchietán.*
- 6.ª GEROCLÍFICH.—*As, tres y sota.*

TRENCA-CAPS

XARADAS

I

LA PESCATERA DE CARRER

—¿Del art, del art, que belluga!

¡Quí vol sardineta fresca!...

¡Au, noyas, baixen... baixen!...

—¿A quánt la vneu, mestressa?

—Cinch vint céntims... ¡Que belluga!

baixen, baixen!...

—¿Dugas tersas

trenta céntims?

—Per 'quest preu

tres de torná á passá al vespre;

¡veniu; la fresca! ¡la viva!

¡sardina per la graella!...

¡a vint! ¡a vint!... ¿qué vol, noya?

—Una tersa; pro d' aquesta

banda.

—Es igual; aixó es plata.

—Que m' hi fassi bon primera.

—Apa; miri qué bonica;

ja sembla que digui menjam.

¡Baixen, baixen, que s' acaba!...

—¿A quánt?

—A vint.

—Vos, mestressa.

EN FRESCH

—¡Si una ara aquí dins pogués cargolarhi una bacayna!...

—Digui, noya ¿quánt ne vol?
 —Me'n pesarà dugas tersas.
 —Desseguida. —¿Voleu dí
 qu' es fresch aquest peix?... Si sembla
 passat.
 —Es clá qu' es passat,
 per dins la Barceloneta.
 —Bé, vull dí que fa una cara....
 —Fa una cara com la teva,
 de no havé esmorsat.
 —Escolti:
 ¿vol fé 'l favor?
 —¿Qué vol, prenda?
 Feuse endarrera canalla.
 —Diu la meva senyoreta
 si me'n hu-cinch-quart-cinch mitja
 tersa per cinch céntims.
 —Nena,
 dígalí que no pot sé,
 li faria mal de ventre
 tanta tres-dos... ¡Que belluga
 ¡baixeul... ¡la viva!... ¡la fresca!
 —Una tersa á mí.
 —Á mí un altre.
 —Per tothom n' hi haurá, espereuse.
 ¿Que no porta plat?
 —No. pósimel
 á n' aquí, que vaig depressa.
 —¿Á quánt la veneu?
 —Á vint.

—¡Qu' es cara! Jo igual que aquesta
 li he comprat á la total
 á quinse.

—¿La carnicera?
 Ja no sab qu' es hu-dos;
 miri: un altre sardinetá
 tan quart-dos no l' ha vist may:
 aixós es vianda de primera.
 —¿Que vol dir qu' es porta l' oli?
 —L' oli, y hasta la paella.
 —Tingui, cobri.
 —Está bé... es dí
 cambiáim aquesta pessa,
 —Que no es bona?
 —¿Que no ho veu?
 si sembla que tinga 'l denga.
 —¿Que no es feta del govern?
 —No hu sé, no hu vaig aná á veure.
 ¡Apa, la fresca!... la viva!...
 sardina per la graella!
 ¡baixeu noyas que belluga!...
 (Deixam fugi que ve un cora;
 aquest hi sent molt de nas
 y á mí 'm tocaria 'l perdre.)

J. STARAMBA

II

Els dos son al jardí d' ell
 y una gaya papallona
 segona una-tres molt mona

À LA CASA DE LA VILA

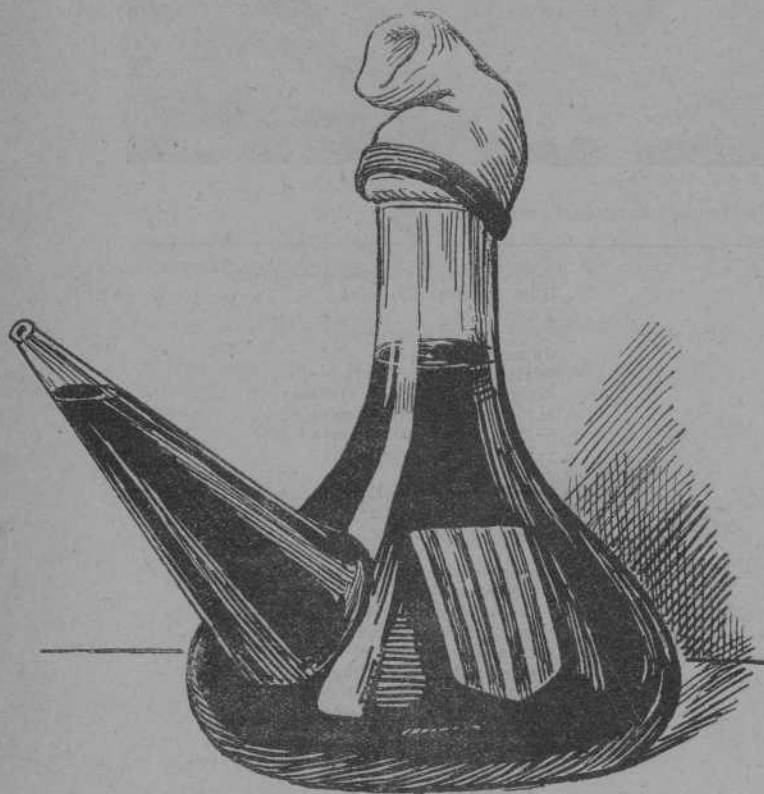
(Històric)

OFICINAS MUNICIPALS

Com treballan los nostres empleats.

UN REDOLÍ DEL AUCA DEL ALCALDE

En proba d' admiració
li regalau un porró.va voltant á aquell parell.
La *Total* es nom de dona.

J. SARELLUSAC.

ANAGRAMA

—¿Ahont Peret, has trobat
aquesta *total* tan rica?—Sense buscarla ni mica
en un *tot* quan hi pujat.

FRAY GRANOTA.

TRENCA-CLOSCAS

ROSA GORINA DE ALTAYÓ
LLERSFormar ab aquestas lletres degudament
combinadas lo titul de dos pessas cata-
lanas.

JOSEPH GORINA ROCA.

GEROGLIFICH

S

X

L I K

R

T I

A. GIBERT.

Antoni López, editor, Rambla
del Mitj, 20.A. López Robert. impresor, Asalto, 63.
Barcelona

ANTONI LOPEZ, Editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2.

MONTSERRAT Á LA VISTA

Lo más espléndido, lo más perfecto de cuanto se ha publicado referente á la famosa montaña catalana.

MONTSERRAT Á LA VISTA

va encuadernado con elegantes tapas impresas en negro y metal.

Precio del album 2 pesetas.

ALEJANDRO DUMAS (padre)

ANGEL PITOU

Dos tomos Ptas. 2.

Encuadernados Ptas. 3.

MANUAL

DE MEDICINA, DE HIGIENE, DE CIRUJÍA Y DE FARMACIA DOMÉSTICA

DEL

Doctor DEHAUT

INDISPENSABLE Á TODAS LAS FAMILIAS
ENSEÑANDO

Lo que debe evitarse para conservar la salud; Lo que debe hacerse para curar las enfermedades crónicas; Los medios de remediar los accidentes más comunes; La composición y propiedades de los remedios más usuales.

Un tomo en 8.º encuadernado en tela Ptas. 2.

C. GUMÁ

LO LLIBRE de las CENT VERITATS

EDICIÓ ILUSTRADA PER M. Moliné.

Preu: 2 rals.

COLECCION DIAMANTE (Edición López)

RIO REVUELTO

POR

ANTONIO PEÑA Y GOÑI

Precio 2 reales.

EL MODERNO DESTILADOR LICORISTA

AGUARDIENTES, JARABES Y CERVEZAS, VINOS Y VINAGRES

Contiene 2,500 fórmulas

POR PEDRO VALSECCHI.

Un tomo en 4.º Ptas. 6.

NOTA. —Totthom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, no remetent además 1 ral pel certíficat. Als corresponsals de la casa, se 'ls otorgan rebaixas.

LA SENMANA Á BARCELONA

Una desgracia may vé sola.